

Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας – Γενική Ενημέρωση

A decorative graphic consisting of two wavy lines, one dark blue and one light grey, spanning the width of the slide.

**Επαρχιακά Συνέδρια Δ/ντών-ντριών & Δ/νόντων-νουσών
Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης
Νοέμβριος 2013**

Ειρήνη Χατζηλουκά-Μαυρή, ΕΔΕ

Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας – Γενική Ενημέρωση γύρω από:

- Την Ανακοίνωση του ΥΠΠ, ημερ. 01-10-2013, με θέμα: «Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στο Δημόσιο Σχολείο»

(Η ανακοίνωση αυτή είναι γνωστή και ως «Κείμενο Πολιτικής» για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας.)

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/1

▪ Πού αναρτήθηκε;

- http://www.moec.gov.cy/anakoynoseis/2013/pdf/2013_10_01_didaskalia_neas_ellinikis_glossas_sto_dimosio_scholeio.pdf
- http://www.moec.gov.cy/dde/pdf/anakoynoseis/2013/2013_10_01_didas_kalia_neas_ellinikis_glossas_sto_dimosio_scholeio.pdf

▪ Τι είναι ακριβώς;

Κείμενο που αποσκοπεί στο να ξεκαθαρίσει το ζήτημα της διδασκαλίας της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στο δημόσιο σχολείο και να απαντήσει σε προβληματισμούς και ερωτήματα των εκπαιδευτικών (βλ. ΥΠΠ, Δημοσιογραφική Διάσκεψη, 01-11-2013, σ. 5).

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/2

▪ Πώς λειτουργεί, δηλαδή;

- Έχει διαμορφωθεί με βάση τα δεδομένα που έχουν δοθεί στο ΥΠΠ από τους επιθεωρητές Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης και προτείνει ορισμένες αλλαγές με αφετηρία τις επισημάνσεις των ίδιων των εκπαιδευτικών (βλ. ΥΠΠ, Δημοσιογραφική Διάσκεψη, 01-11-2013, σσ. 5-6).
- Στο παρόν στάδιο λειτουργεί ως ένα γενικό πλαίσιο αναφοράς για τους/τις εκπαιδευτικούς Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, όσον αφορά τον τρόπο εργασίας τους στην τάξη.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

- Το Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας δεν ακυρώνεται, τελεί, όμως, υπό διαμορφωτική αξιολόγηση.
  - Το ήδη παραχθέν εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της γλώσσας (σε έντυπη ή και σε ηλεκτρονική μορφή) -το περιεχόμενο και η ποιότητά του- ελέγχεται μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου.
-

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/3

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
  - **Το ΥΠΠ:**
    - Θέτει ως βασικό σκοπό της διδασκαλίας την άριστη κατάκτηση της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και τον γραμματισμό σε διάφορα περιβάλλοντα και καταστάσεις επικοινωνίας.
    - Αναγνωρίζει, επίσης, ως σημαντική την προοπτική ανάλυσης και κατανόησης του κοινωνικο-οικονομικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος ανάπτυξης γλωσσικών και μη γλωσσικών κειμένων (π.χ., εικόνων, συμβόλων, σχεδιαγραμμάτων) και την καλλιέργεια κριτικής στάσης απέναντί τους.
-

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/4

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
  - Το ΥΠΠ:
    - Υιοθετεί μια ευρεία θεώρηση για τη γλωσσική εκπαίδευση και, κατ' επέκταση, για την εκπαίδευση στον γραμματισμό, που:
      - Καλύπτει σφαιρικά και ισορροπημένα τη διδασκαλία της γλώσσας (επίπεδα, τομείς, λειτουργίες σε ποικίλα κείμενα).
      - Δίνει έμφαση στην ανάπτυξη της γραμματικής ενημερότητας και βασικών δεξιοτήτων (όπως η αναγνωστική κατανόηση και η παραγωγή γραπτού λόγου), μέσα από σύγχρονες στρατηγικές μάθησης.
      - Ευνοεί τη σύνθεση σύγχρονων γλωσσοδιδακτικών προσεγγίσεων και τη δημιουργία κατάλληλων συνδυαστικών πλαισίων διδασκαλίας της γλώσσας.
-

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/5

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
- Η συνδυαστική γλωσσική διδασκαλία «καλύπτει»:
  - α) αναγνώριση και χρήση των βασικών γλωσσικών δομών (όπως είναι το αλφάβητο, η ορθογραφία, η γραμματική, οι κειμενικές συμβάσεις), β) επίγνωση των λειτουργιών των κειμενικών ειδών, με τις οποίες συναρτάται ο τρόπος δόμησής τους, γ) κατανόηση και δόμηση κειμένων (γραπτών, προφορικών, ψηφιακών, οπτικών), μέσα σε ποικίλα κοινωνικο-οικονομικά και πολιτιστικά συγκείμενα και δ) κριτική διερεύνηση και ανάλυση κειμένων.

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/6

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
  - Ρόλος εκπαιδευτικού και μαθητών
    - Ο/η εκπαιδευτικός λειτουργεί καθοδηγητικά, συμβουλευτικά, υποστηρικτικά, παρωθητικά.
    - Συντονίζει τη μαθησιακή διαδικασία και σχεδιάζει/οργανώνει τη διδασκαλία, σύμφωνα με τις αρχές της σύγχρονης παιδαγωγικής επιστήμης, με έμφαση στις αρχές της διαφοροποίησης.
    - Δημιουργεί και διασφαλίζει τις κατάλληλες συνθήκες και προϋποθέσεις για αποτελεσματικό χειρισμό της γλώσσας, τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο.
-

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/7

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
  - Ρόλος εκπαιδευτικού και μαθητών
    - Διδάσκει στοχευμένα τη γλώσσα και για τη γλώσσα, με τρόπο δημιουργικό και επικοινωνιακά πλαισιωμένο (όχι με ρυθμιστικό ή μηχανικό τρόπο), αποφεύγοντας τη στείρα αποστήθιση και απομνημόνευση.
    - Επιλέγει υπεύθυνα συμπληρωματικό διδακτικό υλικό, για την επίτευξη των γλωσσικών στόχων.
    - Βοηθά τους μαθητές να αναπτυχθούν και να διαμορφωθούν ως συνεργαζόμενα μέλη της κοινότητας της τάξης, ερευνητές, δημιουργοί, αυτόνομοι μαθαίνοντες εντός και εκτός του σχολικού χώρου.
-

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/8

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
  - Χρήση / αξιοποίηση σχολικού γλωσσικού εγχειριδίου και άλλου διδακτικού υλικού
    - Το σχολικό εγχειρίδιο χρησιμοποιείται, όχι κατ' ανάγκην σειριακά.
    - Αξιοποιείται ευέλικτα, με βάση συγκεκριμένους διδακτικούς στόχους.
    - Αξιοποιείται όσο γίνεται πιο αποτελεσματικά, στο πλαίσιο ενός σχεδίου μαθήματος, μιας διδακτικής ενότητας, ενός σχεδίου εργασίας (project), μιας θεματικής ενότητας γραμματισμού.
    - Το σχολικό εγχειρίδιο δεν είναι το μόνο διδακτικό μέσο:
    - Κείμενο ή κείμενά του μπορεί να συνδιδάσκονται με άλλα κείμενα (χρηστικά και λογοτεχνικά κείμενα, ψηφιακά, μη γλωσσικά), κατάλληλα για κάθε ηλικιακή ομάδα μαθητών, ως προς το περιεχόμενο, τους γλωσσικούς στόχους, την αισθητική και τον βαθμό αναγνωσιμότητάς τους.
-

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/9

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
  - Χρήση / αξιοποίηση σχολικού γλωσσικού εγχειριδίου και άλλου διδακτικού υλικού
    - Κείμενα προστίθενται, αφαιρούνται, αντικαθίστανται..., για επίτευξη των στόχων της γλωσσικής διδασκαλίας.
    - Ασκήσεις (γραμματικές, ορθογραφικές, λεξιλογικές, ασκήσεις κατανόησης, ασκήσεις παραγωγής γραπτού λόγου) εμπλουτίζονται, αφαιρούνται, αντικαθίστανται και μετασχηματίζονται, ανάλογα με τους επιδιωκόμενους στόχους και τις υπό ανάπτυξη / προσδοκώμενες δεξιότητες των μαθητών, για κατανόηση, χρήση και παραγωγή ποικίλων κειμένων (πολυτροπικών και μη).
    - Το βιβλίο της Γραμματικής, καθώς και τα λεξικά της Κοινής Νεοελληνικής, χρησιμοποιούνται στην τάξη και στο σπίτι ως βιβλία αναφοράς.
-

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/10

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);
- Νέα Ελληνική Γλώσσα/Λογοτεχνία/Θεατρική Αγωγή («Γλώσσα και Πολιτισμός»)
  - Το γνωστικό αντικείμενο για τη διδασκαλία της Γλώσσας είναι ενιαίο.
  - Επιδιώκεται η εσωτερική συνοχή και των τριών προγραμμάτων σπουδών (Νέα Ελληνική Γλώσσα/Λογοτεχνία/Θεατρική Αγωγή).
  - Επιδιώκεται, επίσης, η λειτουργική διασύνδεσή τους, με τρόπους που υπηρετούν και αντανακλούν διακριτούς και κοινούς στόχους τους.
  - Γενικότερα, επιδιώκεται η διευκόλυνση και ο εμπλουτισμός της μαθησιακής διαδικασίας, μέσα από τις κατάλληλες, για τον σκοπό αυτό, διδακτικές προτάσεις και παιδαγωγικές πρακτικές.

Γενική ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής»/11

- Τι περιλαμβάνει (Κύρια Σημεία);

- Συμβουλευτική υποστήριξη

Δεν υπερφορτώνει τον εκπαιδευτικό με θεωρητικές γνώσεις ούτε λειτουργεί ως μονοδιάστατη καθοδήγηση, μέσω έτοιμων προς εφαρμογή διδακτικών προτάσεων.

- Επιμόρφωση:

Στηρίζεται στη διάδραση και στον αναστοχασμό.

Αξιοποιεί τις εμπειρίες και τις απόψεις κάθε εκπαιδευτικού ως πηγή ανατροφοδότησης για το τι μπορεί να συμβαίνει στο επίπεδο της διδασκαλίας.

- Αξιολόγηση:

«Η αξιολόγηση θα μας υποδείξει ποια πρέπει να είναι τα επόμενά μας βήματα...» (ΥΠΠ, Δημοσιογραφική Διάσκεψη, 01-11-2013, σ. 6).

Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας – Γενική Ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής» για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: Σύνοψη και Επέκταση Σημείων

- Τα Προγράμματα Σπουδών της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, της Λογοτεχνίας και της Θεατρικής Αγωγής δεν ακυρώνονται, τελούν, όμως, όπως και το σύνολο των Αναλυτικών Προγραμμάτων, υπό διαμορφωτική αξιολόγηση.
- Δεν καταργείται ή απορρίπτεται «η παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού» / ο «κριτικός γραμματισμός» ούτε όμως βρίσκεται στο επίκεντρο της διδασκαλίας. Επαναπροσδιορίζεται ως κριτική προσέγγιση των κειμένων. Η γλωσσική διδασκαλία κινείται σε συνδυαστικά πλαίσια. Ο/Η εκπαιδευτικός έχει ποικίλες επιλογές. Η «θεματική ενότητα κριτικού γραμματισμού», επαναπροσδιορισμένη στη βάση των αρχών της εξισορρόπησης και της σύνθεσης, περιλαμβάνεται στις επιλογές του/της. Η αντιπαραβολή κειμένων, επίσης, περιλαμβάνεται στις παιδαγωγικές πρακτικές που μπορεί να εφαρμόσει.
- Η χρήση του σχολικού εγχειριδίου δε σημαίνει «τυπική επιστροφή στο σχολικό εγχειρίδιο». Οι δυνατότητες αξιοποίησης κατάλληλου συμπληρωματικού υλικού (κειμένων-ασκήσεων) αναδιαμορφώνουν και ενδυναμώνουν τον τρόπο αξιοποίησής του.

Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας – Γενική Ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής» για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: Σύνοψη και Επέκταση Σημείων

- Η γραμματική διδάσκεται. Η συστημική-λειτουργική γραμματική («πεδίο», «τόνος», «τρόπος»...) αποτελεί ένα ακόμα εργαλείο που βοηθά στην κριτική προσέγγιση των κειμένων.
- Στα πλαίσια διδασκαλίας της γλώσσας και της λογοτεχνίας, διδάσκονται λογοτεχνικά και θεατρικά έργα, αναγνωρισμένης αξίας. Παρέχονται, έτσι, ευκαιρίες, αναγνώρισης και κατανόησης της λογοτεχνικής και της θεατρικής αξίας διαφόρων κειμένων. Παρέχονται, επίσης, ευκαιρίες, κατάλληλης προσέγγισής τους. Η εφαρμογή θεματικών ενοτήτων Λογοτεχνίας, πέραν της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων που είτε περιλαμβάνονται στα σχολικά εγχειρίδια για το γλωσσικό μάθημα είτε επιλέγονται προς το σκοπό αυτό, συνεχίζεται.
- Όσον αφορά τη Θεατρική Αγωγή, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί ποικίλες θεατρικές συμβάσεις, τεχνικές και μεθόδους, για να διερευνήσει με τα παιδιά ένα θέμα που τα ενδιαφέρει και να διαπραγματευτούν μαζί τα νοήματα που συνδέονται με αυτό, αποκτώντας νέα οπτική για τον εαυτό τους και τον κόσμο γύρω τους. Η Θεατρική Αγωγή μπορεί να προσφέρει πάρα πολλές ευκαιρίες για την ενσωμάτωση όλων των πτυχών της γλωσσικής μάθησης.
- Στα πλαίσια διδασκαλίας της γλώσσας, διδάσκονται έργα στην κυπριακή διάλεκτο αναγνωρισμένης αξίας -διαλεκτικών μας ποιητών και πεζογράφων- και αναδεικνύεται, έτσι, ο πλούτος της ελληνικής γλώσσας.

Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας – Γενική Ενημέρωση γύρω από το «Κείμενο Πολιτικής» για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας:

«Νέες Ανακοινώσεις»

- Επίκειται η ανάρτηση εγκυκλίου που να ενημερωτικού-διευκρινιστικού χαρακτήρα, που κινούμενη στο πλαίσιο της παρούσας παρουσίασης, θα αναφέρεται σε επιμέρους θέματα του «Κειμένου Πολιτικής» για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, της Λογοτεχνίας και της Θεατρικής Αγωγής στο Δημοτικό Σχολείο.
- Η ιστοσελίδα για τη Νέα Ελληνική Γλώσσα -η δομή και το περιεχόμενό της- βρίσκεται σε φάση αναδιοργάνωσης, αναθεώρησης και εμπλουτισμού. Το ίδιο ισχύει για τη Λογοτεχνία και τη Θεατρική Αγωγή.
- Προγραμματίζονται σχετικές επιμορφώσεις για τη διδασκαλία της Γλώσσας (συζήτηση-ανταλλαγή απόψεων με εκπαιδευτικούς), σε μια πρώτη φάση. Επίσης, για τη Λογοτεχνία και τη Θεατρική Αγωγή.
- Προγραμματίζεται διατύπωση-καθορισμός «Δεικτών Γλωσσικής Επάρκειας».

Γενικότερα, για όλα τα σημαντικά θέματα που άπτονται της γλωσσικής διδασκαλίας (π.χ., επιμορφωτικές δράσεις, ανάρτηση ή και παραγωγή υλικού, περαιτέρω οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, της Λογοτεχνίας και της Θεατρικής Αγωγής κ.ο.κ.) επίκειται λεπτομερέστερη ενημέρωση, μέσω εγκυκλίων που θα ακολουθήσουν προς τον σκοπό αυτό.

Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας – Γενική Ενημέρωση με θετικές προσδοκίες...

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

